

Kunst met Gevoel

Área de Educación Museo Nacional Thyssen-Bornemisza

Fundación Alzheimer España

THYSSEN-
BORNEMISZA
MUSEO NACIONAL

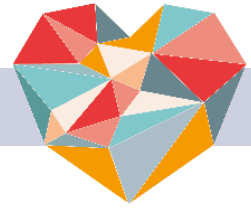

Dementia
in Cultural Mediation

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

De activiteit

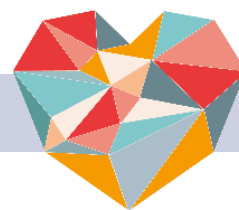
Titel van de activiteit

Kunst met Gevoel.

Samenvatting

Deze activiteit, geïnspireerd op ideeën uit de beeld- en populaire cultuur, werd ontwikkeld in het kader van een workshop die we als museum samen met de FAE (Alzheimer Stichting Spanje) ontwierpen. We vroegen deelnemers om vooraf hun favoriete liedje door te geven en vervolgens een werk uit de collectie van het museum te kiezen, dat volgens hen niet zou misstaan als albumcover van het liedje. We vatten de activiteit op als een spel. Eerst werd over het kunstwerk gepraat, dan probeerden we met de groep te raden bij welk liedje het kunstwerk zou kunnen passen. Tot slot luisterden we voor het kunstwerk naar het liedje.

Inhoud

Doelgroep

Mensen met dementie en hun mantelzorgers.

Doel

Het doel van de activiteit is een bevredigende en veilige ervaring te bieden in de culturele ruimte van het museum, waarbij het recht van mensen met dementie om op een actieve manier en een aan hun behoeften aangepaste wijze deel te nemen aan culturele activiteiten, wordt gewaarborgd.

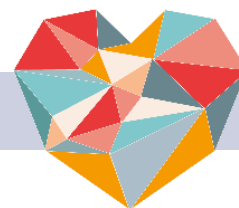
Bijkomende doelstellingen zijn:

- Een kader van respijt en genot bieden aan verzorgers en mantelzorgers, waarbij ook zij kunnen delen in en genieten van een culturele ervaring in een kader van comfort.
- Deelnemers uitnodigen om hun persoonlijke smaak en herinneringen tot uitdrukking te brengen en te delen via de beschouwing van kunstwerken en muzikale composities die elementen van de beeldcultuur en de volkscultuur combineren.

Partners

In de huidige vorm is het initiatief gebaseerd op een samenwerking met de Alzheimer Stichting Spanje, op basis van haar realiteit en behoeften. Deze activiteit kan echter ontwikkeld worden in partnership met om het even welke organisatie die zich het lot aantrekt van ouderen.

Praktisch

Locatie

De activiteit is ontworpen voor een museum, en vraagt om hand-stoelen, zodat we comfortabel voor de werken kunnen staan en zitten terwijl we de activiteit uitvoeren.

Basisaspecten voor de activiteit:

- In onze ervaring bestaat de ideale groep uit ongeveer vijftien deelnemers, verdeeld over mensen met dementie en hun begeleiders (of: ongeveer zeven koppels).
- Het gebruik van hand-stoelen wordt aanbevolen.
- In ons geval is er een openbare parkeerplaats in de buurt van het museum.
- In ons geval (gezien het museum in het centrum van de stad ligt) kan het museum vlot met het openbaar vervoer bereikt worden.
- Het museum is erkend als een toegankelijk museum.
- Voor de ontwikkeling van de activiteit is het handig om een mobiele telefoon, tablet, projector alsook toegang tot YouTube, Spotify,.. te hebben (of, alternatief, de muziknummers te hebben gedownload op een apparaat of speler).

Dag, tijd & tijdsduur

De activiteit vindt plaats in de namiddag tussen 16.00 en 19.00 uur, met een flexibel tijdschema afhankelijk van de deelnemers, en duurt meestal tussen twee en twee en een half uur.

Groepsgrootte

De groepen bestaan meestal uit een vijftiental deelnemers, verdeeld over mensen met dementie en hun begeleiders.

Organisatie & begeleiding

De activiteit wordt uitgevoerd met de steun van mantelzorgers en professionals van het museum (een educatief medewerker) en van de Alzheimer Stichting (een ergotherapeut).

Materialen & faciliteiten

Wat nodig is zijn hand-stoelen (om als groep comfortabel voor de werken van het museum te kunnen staan/zitten) en een apparaat dat de gekozen muzikale thema's kan afspelen. De stichting zorgt altijd voor een drankje, dat aangeboden wordt op het einde van de activiteit.

Kosten

De activiteit in het museum is gratis.

Badges

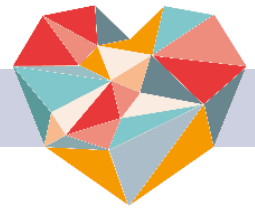
Bij aanvang van de activiteit nemen we wat tijd om ons aan elkaar voorstellen, zodat de museum-educator de namen van de groep kan memoriseren. Hoewel we ze gewoonlijk niet gebruiken, kunnen badges met de namen van de deelnemers het gemakkelijker maken om hun namen te onthouden.

Aandenken

Deze activiteit resulteert niet in een materieel product of aandenken, maar de door anderen gedeelde muzikale herinneringen maken ons bewust van muzikale thema's die ook tot ons muzikaal en emotioneel geheugen behoren.

Na afloop

Foto's en video's werden door de begeleiders voor hun eigen plezier en gebruik genomen, maar zowel de Alzheimer Stichting als het Museum hebben toestemming voor de overdracht van de beeldrechten- en dat ik het kader van het documenteren van de activiteit.

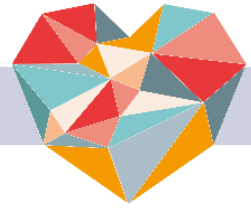
Communicatie

De Alzheimer Stichting verspreidde de informatie intern onder haar leden en dat via haar sociale netwerken en per post.

Registratie

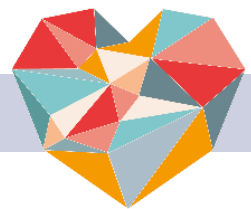
Mensen konden zich per post of per telefoon inschrijven via de Alzheimer Stichting.

Beschrijving & Programma

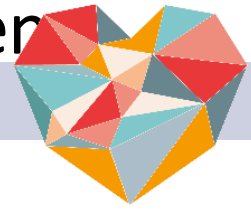
- We wachten de deelnemers op bij de ingang van het museum en begeleiden hen naar de vestiaire waar we jassen, tassen en rugzakken achterlaten en hand- of rolstoelen voor de deelnemers ophalen.
- Zodra we de deelnemers in een heldere en rustige hoek van de museumzaal hebben verzameld, stellen we onszelf voor, beschrijven we waar de activiteit zal uit bestaan en hoe het proces zal verlopen.
- We praten over de liedjes die de deelnemers hebben uitgekozen. De museum-educator heeft deze liedjes op voorhand ontvangen. Hij/zij maakte op basis daarvan een selectie van werken uit het museum die een muzikaal thema illustreren dat door de deelnemers is uitgekozen (in totaal niet meer dan vijf thema's). We benaderen de activiteit als een spel waarin we eerst praten over het schilderij: hoe het eruit ziet, hoe we er ons bij voelen, wat het bij ons oproept of teweegbrengt, of waar het ons aan doet denken. Vervolgens proberen we te raden bij welke van de geselecteerde muzikale thema's het schilderij zou kunnen passen. De museum-educator onthult het verband dat hij/zij heeft gelegd en we bespreken met de groep of iedereen zich daarin kan vinden (of niet). Tenslotte luisteren we naar het muzikale thema (en, indien beschikbaar, bekijken we de muziekvideo op een tablet, telefoon of via projectie). Dit is een moment waarop de groep kan worden aangemoedigd om de gekozen liederen te zingen. Vervolgens deelt de persoon die het muzikale thema koos (of een familielid of begeleider) met de groep waarom hij/zij dit thema koos (bijvoorbeeld vanwege de betekenis die de muziek heeft voor hem/haar, of omwille van de herinnering die het oproept). Afsluitend volgt een informeel moment van ontmoeten, waarbij we een drankje drinken, ervaringen uitwisselen, als afsluiter de belangrijkste gebeurtenissen van de activiteit in herinnering brengen en afscheid nemen.

Evaluatie

De evaluatie wordt uitgevoerd door de ergotherapeut van de Alzheimer Stichting Spanje en dat aan de hand van een vragenlijst en een mondelinge beoordeling van de tevredenheid of ontevredenheid over de ervaring onder de deelnemers.

Checklist, wanneer wat doen

Een maand voor de activiteit

- Open de kalender voor de activiteit.
- Communiceer de kalender naar potentiële deelnemers.

Twee weken voor de activiteit

- Sluit de finale lijst van deelnemers.
- Vraag hen een muzikaal thema te kiezen dat voor hen belangrijk is (één thema per deelnemend koppel, niet meer dan vijf thema's per sessie).

De week voor de activiteit

- Zoek naar verbanden tussen werken uit het museum en de gekozen muzikale thema's, zoek de video's of liedjes op en zet ze klaar op de tablet, de spotify lijst, of download ze op een kaart voor de projector. Als u toegang heeft tot het internet, kan u gebruik maken van YouTube.

De dag voor de activiteit

- Controleer of alle materialen en apparaten gereed zijn, check dat de personen die zich voor de activiteit registreerden, aanwezig zullen zijn, geef alle instructies voor locatie, vervoer, enz. door.

Dag van de activiteit

- Creëer een ruimte van vertrouwen, comfort en veiligheid, zodat de deelnemers zich zo comfortabel mogelijk voelen.

Corona

Tijdens de pandemie werd de activiteit uitgevoerd via videoconferenties, waarbij gebruik werd gemaakt van presentaties met links naar de werken van het museum alsook YouTube-video's. Toen face-to-face activiteiten weer toegelaten werden, werd het gebruik van maskers binnenshuis gehandhaafd.

Aandachtspunten

